

Ex. 20:

- Vs. 18,19 Volk week van de berg, stond van verre (+ vs. 21); volk wenst Mozes als middelaar.
Vs. 20,21 Volk hoeft niet te vrezen. Mozes naderde tot de HEERE in de donkerheid.
Vs. 22,23 Nevens de HEERE geen zilveren of gouden goden maken.
vgl. het 1^e en 2^e gebod: geen andere goden, geen gesneden beeld.
Vs. 24-26 Altaar van aarde maken om brandoffers en dankoffers daarop te offeren. Of een stenen altaar van ongehouwven stenen (natuursteen), zonder trappen (schaamte niet ontdekt).

8) Context van Dt. 5

Dt. 4:

- Vs. 44-49 Wet: vs. 44 (thorah) ≈ getuigenissen ('edah); inzettingen (choq); rechten (mishpat): vs. 45.
Door Mozes tot Israël gesproken: aan deze zijde van de Jordaan in het dal, t.o. Beth-Peor (vs. 46).
In dit Overjordaanse gebied wordt de wet van Ex. 20 door Mozes herhaald.

Dt. 5:

- Vs. 1 Mozes tot Israël: Hoor Gods inzettingen en rechten; ze leren en waarnemen om te doen.
Vs. 2 De HEERE onze God heeft een verbond (berieth) met ons gemaakt aan Horeb.
Betekenis van Horeb = Choreb: 1) < charab: verwoesten, verdrogen, hitte, droog(te), woestheid; (ver)woesten; 2) < chèreb = zwaard (≈ oordeel); verwijzing naar de negatieve kant van de wet als bediening der verdoemenis en bediening des doods (2Kor. 3:7,9).
Vs. 3 Dit verbond heeft de HEERE **niet** met onze vaders (Abraham, Izak en Jakob) gemaakt.
Vs. 4,5 Het volk zag de HEERE (van aangezicht tot aangezicht): via wolken, vuur, rook, bliksem en donder, en het geluid der bazuin. Mozes stond tussen het volk en de HEERE.

Dt. 5:6-21: De tien woorden.

Dt. 5

- Vs. 22 Geschreven op twee stenen tafelen.
Vs. 23,24 Vuur, rook e.d.: beeld van de heerlijkheid en grootheid van de HEERE. God sprak met de mens.
Vs. 25,26 De stem van de levende God gehoord en in leven blijven?
Vs. 27 Het volk wenst Mozes als middelaar tussen God en het volk. Wij zullen het horen en doen.
Vs. 28,29 De HEERE wenst: dat het volk een **hart** (geloof!) heeft om Hem te vrezen en al Zijn geboden te onderhouden, opdat het hun en hun kinderen welga in eeuwigheid.
Vs. 30,31 Volk terug naar hun tenten. Mozes hoort al Gods geboden/inzettingen om die aan het volk te leren.
Vs. 32,33 Mozes' oproep: niet afwijken ter rechter- noch ter linkerhand; gaan in al de weg des HEEREN.

Dt. 6

- Vs. 1-3 Gods geboden om die te leren aan Israël. Waarnemen: opdat het u welga en gij zeer toeneemt in het land vloeiende van melk en honing.
Vs. 4 Hoor Israël, de HEERE onze God, is een enig HEERE.
Shama' Jishraeel, Jehovah Eloheejnoe, Jehovah èchad.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

Twee majuskels (opvallend grote letters): **ד** + **ע**: vormen samen het woord 'ed = **Getuige**.

God is de Getuige: Job 16:19; Ps. 89:38 (de Getuige in de hemel is getrouw). Opb. 1:5 (Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden); Opb. 3:14 (Dit zegt de A-men, de trouwe, en waarachtige Getuige, het Begin der schepping Gods). De wet getuigt van God.

- Vs. 5 Liefhebben ('ahab) de HEERE, uw God: met uw ganse hart; met uw ganse ziel; met al uw vermogen (≈ kracht). ≈ Dt. 10:12; Mt. 22:37 en Lk. 10:27 (+ uit geheel uw verstand).
Vs. 6 Deze woorden zullen in uw hart zijn. Hart → geloven, liefhebben. Dt. 30:14.
Vs. 7 Uw kinderen inscherpen; voortdurend daarvan spreken.
Vs. 8 Teken op uw hand (jad) binden (handelen i.o.m. de wet) → gebedsriemen: tefillien.
Voorhoofdspannels tussen uw ogen (hersenen: denken gericht op/geleid door de wet).
Vs. 9 Op de posten (mezoezah) van huis en poorten schrijven: herinnering bij ingaan en uitgaan.
Vs. 10-19 Oproep om God te vrezen, Hem te dienen in het beloofde land (vs. 13,17).
Vs. 14: geen andere goden; ≈ Dt. 5:7 (2^e gebod).
Vs. 20-25 Vertellen van Gods werken en wetten aan hun zonen, nageslacht.